

Vázanost účastníků řízení jejich skutkovými tvrzeními

Vznesou-li účastníci shodná skutková tvrzení ve smyslu § 120 odst. 4 OSŘ, nemá to za následek, že by účastníci v řízení před soudem prvního stupně byli těmito tvrzeními vázáni; pokud jeden z nich později vznáší námitku, která správnost tohoto tvrzení zjevně vylučuje anebo pokud toto tvrzení výslovně popře, musí se soud tímto jeho pozdějším projevem zabývat a nemůže bez dalšího považovat tvrzení účastníků i nadále za shodná.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 22 Cdo 3251/2006, ze dne 5.2.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně V. P., zastoupené advokátem, proti žalované K.-G, společnosti s r. o. zastoupené advokátem, o odstranění stavby, vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 18 C 281/95, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. června 2006, č. j. 27 Co 257/2006-291, tak, že rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 29. června 2006, č. j. 27 Co 257/2006-291, a rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 30. září 2005, č. j. 18 C 281/95-249, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Kladně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se domáhala, aby soud žalované uložil odstranit část dvojgaráže, kterou žalovaná bez souhlasu žalobkyně částečně zastavěla její pozemek.

Okresní soud v Kladně („soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 30. září 2005, č. j. 18 C 281/95-249, žalované uložil podle § 135c občanského zákoníku („ObčZ“) povinnost „odstranit na své náklady část dvougaráže zasahující na pozemek žalobců parc. č. 5056/2 v obci a katastrálním území K., a to do 4 měsíců od právní moci rozsudku“. Dále rozhodl o nákladech řízení.

Soud prvního stupně zjistil, že žalobkyně je výlučnou vlastnící pozemkové parcely č. 5056/2 v tamním katastru, jejíž část v rozsahu 6 krát 3 metry zabírá dvojgaráž, kterou zde vybuodovala žalovaná; to žalobkyně zjistila v roce 1995. Žalovaná o odstranění části garáže z pozemku odmítla jednat; dvojgaráž vybuodovala v prostoru, kde původně stála z části zděná a z části dřevěná kolna. Sousední pozemek žalovaná nabyla do vlastnictví na základě kupní smlouvy uzavřené 18. 5. 1993 s výrobním družstvem M. K. Soud stavbu garáže posoudil jako neoprávněnou; námitkou žalované, že vlastnické právo k předmětné části pozemku vydržela, se nezabýval.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací k odvolání žalované ve věci samé a žalobkyně k odvolání do výroku o náhradě nákladů řízení, rozsudkem ze dne 29. června 2006, č. j. 27 Co 257/2006-291, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé „ve správném znění výroku I. tak, že žalovaný je povinen odstranit na své náklady část dvougaráže zasahující na pozemek žalobkyně parc. č. 5056/2 v obci a katastrálním území K., a to do 4 měsíců od právní moci rozsudku“. Změnil jej ve výroku o náhradě nákladů řízení a dále rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Skutková zjištění soudu prvního stupně shledal správnými a ztotožnil se i s jeho právními závěry. Vyšel důsledně z § 126 odst. 1 ObčZ a akceptoval závěr o odstranění části garáže ve smyslu § 135c odst. 1 ObčZ jako řešení ze všech hledisek nejracionálnější.

Proti rozsudku odvolacího soudu podává žalovaná dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu („OSŘ“). Dovolatelka uplatňuje dovolací důvody uvedené v § 241a odst. 2 písm. a) a b) OSŘ. Uvádí, že napadený rozsudek řeší v rozporu s hmotným právem otázku, zda je žalovaná pasivně věcně legitimována ve sporu na základě žaloby podle § 135c ObčZ v případě, kdy v době zahájení řízení byla vlastnící pozemku, na němž se nachází stavba v jejím vlastnictví, pokud vlastnictví pozemku v době zahájení řízení vydržela. Nesouhlasí s tvrzením odvolacího soudu na straně 3 jeho rozsudku, že stavba části garáže postavená na pozemku žalobkyně je stavbou neoprávněnou, „neboť tuto skutkovou okolnost učinili účastníci za nespornou“. Podle § 120 odst. 4 OSŘ, jehož nesprávný výklad dovolatelka namítá, může soud vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků; závěr o tom, zda stavba je či není stavbou neoprávněnou není však skutkovým zjištěním, ale výsledkem aplikace právního předpisu, tedy právním hodnocením věci. Dovolatelka tvrdí, že vlastnictví části pozemku žalobkyně zastavěného garáží vydržela podle § 134 ObčZ. Přilehlou parcelu získala kupní smlouvou od výrobního družstva M. v roce 1993 včetně garáže a nemohla předpokládat, že její část se nachází na cizím pozemku. Zmíněné družstvo získalo nemovitosti v roce 1973 a po dobu 20 let je užívalo včetně sporného pozemku v dobré víře, že je jejich vlastníkem. Sama žalovaná pak pozemek užívala rovněž v dobré víře po dobu tří let a teprve v roce 1996 začala žalobkyně ohledně pozemku vznášet nárok. Žalovaná má výhrady i pokud jde o rozhodnutí o úhradě nákladů řízení. Navrhuje, aby dovolací soud zrušil jak rozsudek odvolacího soudu, tak rozsudek soudu prvního stupně a věc soudu prvního stupně vrátil k dalšímu řízení.

Žalobkyně se k dovolání nevyjádřila.

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) OSŘ, že jsou uplatněny dovolací důvody upravené v § 241a odst. 2 písm. a) a b) OSŘ a že jsou splněny i další náležitosti dovolání a podmínky dovolacího řízení (zejména § 240 odst. 1, § 241 OSŘ), napadené rozhodnutí přezkoumal a zjistil, že dovolání je důvodné.

Za otázku zásadního právního významu, která nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud řešena (§ 237 odst. 3 OSŘ) považuje dovolací soud výklad § 120 odst. 4 OSŘ ve vztahu ke skutečnosti, že jeden z účastníků řízení, kteří učinili shodné skutkové tvrzení, později toto tvrzení odvolá a uplatní tvrzení jiné.

Zřídí-li někdo stavbu na cizím pozemku, ač na to nemá právo, může soud na návrh vlastníka pozemku rozhodnout, že stavbu je třeba odstranit na náklady toho, kdo stavbu zřídil (dále jen „vlastník stavby“ - § 135c odst. 1 ObčZ). Pokud by odstranění stavby nebylo účelné, přikáže jí soud za náhradu do vlastnictví vlastníku pozemku, pokud s tím vlastníkem pozemku souhlasí (§ 135c odst. 2 ObčZ). Soud může uspořádat poměry mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem stavby i jinak, zejména též zřídit za náhradu věcné břemeno, které je nezbytné k výkonu vlastnického práva ke stavbě (§ 135c odst. 2 ObčZ).

Ze znění § 135c odst. 1 ObčZ vyplývá, že žalobu na odstranění neoprávněné stavby může podat jen vlastník pozemku, na kterém je zřízena neoprávněná stavba nebo její část. Stane-li se vlastník neoprávněné stavby později vlastníkem pozemku, na kterém je stavba zřízena, nelze již žalobu na vypořádání této stavby podle § 135c ObčZ uplatnit a nadále o neoprávněnou stavbu ve smyslu tohoto ustanovení nejde.

V dané věci žalovaná společnost v průběhu řízení uplatnila námitku, že vlastnické právo k zastavěné části pozemku, jehož vlastnictví se žalobkyně dovolává, nabyla vydržením (§ 134 odst. 1 ObčZ - viz č. l. 211 a násl.). K tomuto tvrzení sice nenabídla potřebné důkazy, ze spisu ovšem ani nevyplývá, že by byla o nutnosti doplnit konkrétně toto tvrzení a označit důkazy poučena (§ 118a odst. 1, 3 OSŘ). Soud prvního stupně se pak námitkou vydržení vůbec nezabýval; odvolací soud jen konstatoval, že

jde o námitku bezpředmětnou, neboť účastníci v průběhu řízení učinili skutkovou okolnost, že v dané věci je část stavby garáže umístěna na pozemku žalobkyně, nespornou. Vznese-li však účastníci shodná skutková tvrzení ve smyslu § 120 odst. 4 OSŘ, nemá to za následek, že by účastníci v řízení před soudem prvního stupně byli těmito tvrzeními vázáni; pokud jeden z nich později vznáší námitku, která správnost tohoto tvrzení zjevně vylučuje anebo pokud toto tvrzení výslovně popře, musí se soud tímto jeho pozdějším projevem zabývat a nemůže bez dalšího považovat tvrzení účastníků i nadále za shodná.

V projednávané věci žalovaná uplatnila námitku vydržení a tím popřela svůj předchozí postoj v řízení, který vycházel z toho, že část stavby leží na pozemku žalobkyně. Proto nebylo nadále možno vycházet z toho, že podle shodných tvrzení účastníků je stavba částečně umístěna na pozemku žalobkyně. Pokud odvolací soud vycházel z jiného výkladu § 120 odst. 4 OSŘ, spočívá jeho rozhodnutí na nesprávném právním posouzení věci a je tak dán dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b) OSŘ.

Z uvedeného je zřejmé, že dovolání je důvodné. Proto nezbylo, než rozhodnutí odvolacího soudu zrušit; vzhledem k tomu, že důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i pro rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (243b odst. 2, 3 OSŘ).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU](#)
- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)